

תוכנית לימוד לסמיכה לרבנות ללא היתר הוראה

“מורנו” להחזיר עטרה ליושנה

סמיכה לרבנות ללא היתר הוראה

Dedicated in honor of

Jacqueline and Chaim Maltz

by their loving children Michael and Rivka Reena Maltz

מכון גבוה
ללימודי היהדות
ירושלים

Kavod and Oneg Shabbat (Unit #2)

The Reasons Behind the Mitzvah of Candlelighting

Unit #28

Why do we light candles as the Shabbat begins? We will learn the underlying reasons and consider ramifications of these reasons.

Reasons we light Shabbat candles

The second chapter of Shabbat discusses what oils are appropriate for lighting the Shabbat candles. The Mishna does not explicitly say that one must light the Shabbat candles. This is stated by Rav Nachman in the Gemara:

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כה עמוד ב

אמר רב נחמן בר רבא אמר רב: הדלקת נר בשבת - חובה

What is the nature of this obligation? The Midrashim propose a few reasons:

מדרש תנחומא (ורשא) פרשת מצורע אות ט

מניין שחייב אדם להיות זהיר וזריז בהדלקת הנר בשבת שנאמר (ישעיה נח) וקראת לשבת ענג זו הדלקת הנר בשבת

This Midrash says that lighting candles is part of *oneg*-the pleasure we must take in Shabbat.

The following Midrash proposes a few other reasons:

פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) שמות פרשת ויקהל פרק לה סימן ג

קבלה היתה לישראל מימי משה רבינו להדליק הנר. וחכמים אומרים מצוה להדליק מפני שלום ביתו, ושלא יבא אדם לידי חילול שבת, ולידי חילול מזיד, כגון שהוצרכה לו נר לחולה ולחיה, ועוד משום שלא יאכל בחשך

Three reasons are added in this Midrash:

1. *Shlom bait* – to add happiness and calm to the family on Shabbat.
2. To avoid desecrating Shabbat if the dire need of light comes up.
3. *Oneg Shabbat* – to avoid eating in the dark.

The Mishna many recite as Shabbat begins refers to the concerns that may arise on Shabbat. Lighting candles is mentioned in this context, mirroring the second reason:

משנה מסכת שבת פרק ב משנה ז

שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה: עשרתם? עירבתם? הדליקו את הנר!

Whereas the Gemara expresses the importance of the first reason with a Halakhic ramification:

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כג עמוד ב

אמר רבא, פשיטא לי: נר ביתו ונר חנוכה - נר ביתו עדיף, משום שלום ביתו. נר ביתו וקידוש היום - נר ביתו עדיף, משום שלום ביתו

The aspect of *shlom bait* achieved through lighting candles supersedes the importance of Kiddush or Chanukah candles! This might be why Rashi explains a startling Gemara in this context:

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כה עמוד ב

”ותזנח משלום נפשי נשיתי טובה” (איכה ג, י”ז) – מאי ותזנח משלום נפשי? - אמר רבי אבהו: זו הדלקת נר בשבת

Rabbi Abahu says that the lack of Shabbat candles is worthy of the lamentations in Eicha! Why such lamenting? Rashi explains:

רש"י מסכת שבת דף כה עמוד ב

הדלקת נר בשבת - שלא היה לו ממה להדליק, ובמקום שאין נר אין שלום, שהולך ונכשל והולך באפילה

Rashi says there is no *Shalom* where there is no light, and people bump and stumble. Is this a reflection of the *shlom bait* emphasized earlier, or is this a new reason?

The Rishonim argue what is the underlying Mitzvah behind this obligation:

רש"י מסכת שבת דף כה עמוד ב

חובה - כבוד שבת הוא, שאין סעודה חשובה אלא במקום אור כעין יממא

תוספות מסכת שבת דף כה עמוד ב

הדלקת נר בשבת חובה - פירוש במקום סעודה, דחובה היא שיסעוד במקום הנר משום עונג

Rashi and Tosafot argue whether lighting candles is part of *kevod* – the respect we must have for Shabbat, or *oneg* – the pleasure we must take in it. Note that they both mention that the candles must be lighting the place where the Shabbat feast is taking place. Shiblei Ha'Leket poetically elaborates:

ספר שבולי הלקט ענין שבת סימן נט

אין שביעה אלא במראית העין. וכן קהלת אמר טוב מראה עינים מהלוד נפש וכן אמרו רבותינו ז"ל לא יאכל אדם תבשילו אלא לאור הנר. הסומין אוכלין ואינן שבעין. ומי שאוכלין בשבת בלא נר בחשך ידמו. כי אינן אוכלין לשובע נפשם. ועוד שמא יפול זבוב במאכל או שום דבר איסור ואינו רואהו. לפיכך אמרו רבותינו הדלקת נר בשבת חובה כדי שיתענג בשבת במאכל ובמשתה

Let us summarize the reasons presented so far:

- 1. *Oneg* Shabbat:** In the Tanchuma it says that candle lighting is part of *oneg* Shabbat. Tosafot mirror this, saying that the Shabbat seuda must have light (and further elaborated in the Shiblei Ha'Leket). This seems to fit the third reason cited in the Midrash.
- 2. *Kevod* Shabbat:** Rashi says that candles must be lit at the *seuda* to achieve *kevod* Shabbat.
- 3. *Shalom*:** The Midrash adds the reason of *Shlom bait*. Rava says that due to this reason, it is more important to have Shabbat candles than Chanukah candles or wine for Kiddush. Rabbi abahu connects lack of Shabbat candles with the lamentations of Eicha that reference lack of shalom. Rashi explains that lack of light causes stumbling, resulting in lack of shalom. It is unclear whether this is the same concept of *shlom bait* referenced earlier.
- 4.** The Misdrash says that if the need of light may arise later on, this may cause subsequent *chilul* שבת.

Rambam says that Shabbat candles are part of *oneg* Shabbat:

רמב"ם הלכות שבת פרק ה הלכה א

הדלקת נר בשבת אינה רשות, אם רצה מדליק ואם רצה אינו מדליק, ולא מצוה שאינו חייב לרדוף אחריה עד שיעשנה, כגון עירובי חצרות או נטילת ידים לאכילה, אלא חובה, ואחד אנשים ואחד נשים חייבין להיות בבתיהן נר דלוק בשבת, אפילו אין לו מה יאכל שואל על הפתחים ולוקח שמן ומדליק את הנר שזה בכלל עונג שבת

And also *kevod* Shabbat!

רמב"ם הלכות שבת פרק ל הלכה ה

מסדר אדם שולחנו בערב שבת ואף על פי שאינו צריך אלא לכזית ... וצריך לתקן ביתו מבעוד יום מפני כבוד השבת, ויהיה נר דלוק ושולחן ערוך ומטה מוצעת שכל אלו לכבוד שבת הן

Aruch Ha'Shulachan explains:

ערוך השולחן אורח חיים סימן רסג סעיף ב

צריך לומר דתרווייהו איתנהו – דבמקום שאוכלין הוה מכבוד שבת, ובשאר חדרים הוה מעונג שבת, שלא יכשל בהליכתו שם

Chapter 30 in the Rambam's book on הלכות שבת discusses *kevod* Shabbat. He mentions lighting candles along with setting the table, connecting the *kevod* Shabbat aspect of the Shabbat candles to having light at the seuda (as Rashi had). In chapter 5 he discusses *oneg* Shabbat more broadly. Aruch Ha'Shulchan points out that this is not in relation to the seuda, therefore must be relating to having light in general, to avoid stumbling and maintaining *shlom bait*.

Beit Ha'Levi explains differently:

שו"ת בית הלוי חלק א סימן יא

סבירא ליה לאביי עיקר המצוה של ההדלקה הוא משום כבוד שבת, דההדלקה גופה הוי כבוד לשבת אף על גב דהוא אינו שם. ורבא הוסיף לו דמלבד חיוב ההדלקה משום כבוד שבת, מחויב שיהיה לו נר דלוק במקום סעודה, וזה הוי משום עונג שבת שלא יסעוד בחושך, ולא סגי במה שהדליק במקום אחר

❖ הרחבות – העמקה בסוגיית הגמרא שבת (דף כה עמוד ב')

Beit Ha'Levi analyzes the chapters differently. Chapter 30 relates to honoring Shabbat by preparing for it. In that context, the act of lighting the candles is a way of honoring Shabbat, thus relating the lighting to *kevod* Shabbat. Apart from that, there needs to be light at the seuda, which would relate to *oneg* Shabbat. Note that he is differentiating between the obligation of lighting the candles and the obligation that there will be candlelight (the act and the outcome). Later on we will question the notion that there is an obligation of actively lighting the candles.

We will analyze a few ramifications of the reasons cited and the relationship between them.

א. A Room that is already lit

Based on the previous reasoning, we can deduce the Achronim's opinions: if there is already light: according to Aruch Ha'Shulchan it seems that nothing would be lacking. According to Beit Ha'Levi that should fulfill the *oneg* Shabbat requirement, but not the *kevod* Shabbat (which requires active lighting of the candles).

תשובות והנהגות כרך א סימן ערב

אצלנו אין הנרות להאיר, שדי לזה באלקטרי שבחדר, רק כבוד שבת לשנות באור בשבת, ולכן אף שאור בחדר מדליקין נרות מיוחדים לכבוד שבת, ואם כן היום עיקרם לכבוד לבד ולא שמתענגים בכך

in Chazal's time. lighting a home properly was a real challenge. Every additional candle made a difference. The lighting abilities we have are far more effective. Candles are only ever added for dramatic effect, never as a practical addition to insufficient light. Rav Shterenbuch therefore concludes that nowadays the candles are only a way of honoring Shabbat.

Rav Klein says that it is right to have both in mind when making the bracha:

שו"ת משנה הלכות חלק ה סימן מא

אם מברך גם על שאר נרות הכשרים להדלקה וגם העלקטרי דלק אז הברכה הוא גם על הנר הזה

Rav Klein agrees that the candles hold an honoring role, and not a practical one. Therefore, when reciting the bracha, it is best to have both in mind. The SSK adds another optional *chumra* – light the Shabbat candles when the electric lights are off:

שמירת שבת כהלכתה (מהדורה תשלט) פרק מג סעיף לד

טוב ... שהאישה תדליק את נרות השבת ותברך, ורק אחר כך ידליק אחד מבני הבית את מנורות החשמל, או שיכוון את שעון השבת שבאמצעותו יידלק אור החשמל לאחר מכן, או שהאישה תדליק את אור החשמל לכבוד שבת לפני הדלקת הנרות ותכוון בברכתה גם על אור זה

In the next unit we will discuss the option of using the electric lights as Shabbat candles.

ב. Away from home

Families away together

Our discussion has regarded lighting Shabbat candles at home. What must families that are not home (for example – away together at a hotel) do?

שו"ת מהרי"ל סימן נג

ב' וג' בעלי בתים אוכלים במקום אחד – כל אחד מברך על מנורה שלו, אף על פי שיש כבר אורה מרובה. אף על גב שהאור זרוע גמגם בזה, מכל מקום יש מנהגינו הכי. ובעניות דעתי נראה לי ליישב, דכל מה דמיתוסף אורה יש ביה שלום בית טפי ושמחה יתירה להנאת אורה בכל זויות וזויות

The Maharil says that if a few families are eating out together, each one should light its own candles. The Ohr Zarua is skeptical, but the Maharil insists that any added light is good and adds *shalom* and *oneg*. This is cited in the Shulchan Aruch:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רסג סעיף ח

ב' או ג' בעלי בתים אוכלים במקום א', י"א שכל אחד מברך על מנורה שלו, ויש מגמגם בדבר. ונכון לזוהר בספק ברכות ולא יברך אלא אחד הגם: אכל אלו אין נוהגין כן

The Shulchan Aruch says that it is preferable that only one family recite the bracha on the candles. The Rema says that the *minhag* is for each to recite their own bracha.

In the Maharil's time it is easy to justify lighting additional candles. In those days it was extremely difficult to create sufficient light. Can the same be said today? GRSZ Oyerbach raises this question:

שמירת שבת כהלכתה (מהדורה תשלט) פרק מג הערה קעא

שמעתי מהגרש"ז אוירבך שליט"א, דצ"ע בנרות של שמן אשר בזמננו ... כשיש כבר אור חזק ובהיר, הרי ליכא שום שמחה יתרה מזה, ואם כן איך אפשר לברך על זה?

Rav Wozner answers not on a practical level, but by defining justifications for brachot:

שו"ת שבט הלוי חלק א סימן נב

בב' וג' בעלי בתים האוכלים על שולחן אחד, שכל אחד מברך על המנורה שלו, היינו כיון דכל אחד עיקר לעצמו, ואינו טפל לחבירו – אין כאן דין 'סמוך על שולחן אחרים', דאינם מתבטלים זה לזה, ושוב נשאר חיוב גברא על כל אחד, ורשאי לברך, מה שאין כן בעל ואשתו, או סמוך על שולחן אחרים

If one is spending Friday night by someone else, one can argue that only the owner should light. But if everyone is out of their own home, none have precedence over the other. Therefore they can all justify reciting their own brachot. Since the obligation befalls them all simultaneously, they can all recite the bracha, even if one lights and recites the bracha before another.

SSK proposes another surprising reason:

שמירת שבת כהלכתה (מהדורה תשלט) פרק מג הערה קעא

כיוון שכל הנשים הנשואות מקפידות מאוד על מצווה זו, לכן אפשר שגם נעשה כמנהג חשוב להוסיף נרות כאלה לשם מצווה ולברך על זה ... אף שמעיקר הדין הוא נקבע להנאת אורה, גם קבלו על עצמן הדלקת נרות לכבוד שבת בכל אופן שהוא

שמירת שבת כהלכתה (מהדורה תשלט) פרק מה הערה לב

אולי יש לומר שמכיוון שהנשים רגילות להדליק נרות שבת בביתן מדי שבת בשבתו, יהיה בכך משום תוספת שמחה אם לא נבטל מהן את מצוותן, וכל אחת תדליק במקום אכילתה

Since women will be upset if they cannot light, the lighting ITSELF is considered a part of *oneg* Shabbat!

Practically, GRSZ says that it is preferable that they light in their private rooms, thus spreading the candles and not lighting them all, ineffectively, on the same dining-room table:

שמירת שבת כהלכתה (מהדורה תשלט) פרק מה סעיף ט

בעלי בתים הנמצאים בבית הבראה או במלון, הם ונשיהם, ואוכלים בחדר אוכל משותף – המנהג הוא שכל אישה תדליק נרות בברכה בחדר האוכל ... מכל מקום, כיוון שיש לכל משפחה חדר מיוחד, גם אם אינו משמש אלא לשינה בלבד, טוב שאישה אחת תדליק נרות בחדר האוכל בברכה, והאחרות תדלקנה, בברכה, כל אחת בחדר שלה, ויהיו הנרות גדולים שלא יכבו לפני בואם לחדר

Obviously this ruling should not be implemented if there is even a remote chance of danger ensuing from lighting in the private rooms. In those cases, the electric lights may be preferable. We will discuss that option in the next unit.

Eating out and returning home later in the evening

שו"ת רבבות אפרים חלק א' סימן קפג

בדבר שאלתך שבלייל שבת תישן בביתך, אבל הזמנת עם אשתך למשפחה לאכול בלייל שבת ... והשאלה היכן להדליק נרות שבת – במקום שתאכלו, או בבית שאתם ישנים. לכאורה נראה לי דצריך להדליק בבית שישנים ולא בבית שאוכלים. ראשית – מצד הסברא, דבמקום שתאכלו הלא יהיו הנרות שהמשפחה שגרים שם ידליקו, ואם כן כבר יש שם נרות, ובבית צריך אור שלא ייכשל ... שנית – מבואר ... דרק בעל הבית מדליק על השולחן, אבל אורח שיש לו חדר מיוחד צריך להדליק בחדר שלו ... ואם כן יש להדליק נרות ארוכים שישאר עד שיבואו לישון, שיהנו מהאור ... ובאמת יש לדחות דברינו ... דכל תוספת אור חשוב לברך, ואם כן, אף שיש נרות כבר, אבל יש להוסיף ... הלוא מחלוקת המחבר והרמ"א בסעיף ח' ... ואם כן יכולה להדליק במקום שכולן הדליקו

Rabbi Greenblatt starts off saying that presumably it is preferable to light where they are sleeping, since the place they are eating will already have Shabbat candles lit. He points out the importance of making sure that the candles will remain lit until the family returns home.

Ultimately he rules otherwise. He says that one may justify lighting where there is other light, based on the previous ruling by the Rema, regrading several families lighting in the same dining hall.

(Note that this assumes the GRSZ's understanding of the Rema. Rav Wozner based his ruling on the equal obligation of the guests. That reasoning would not be applicable in this case.)

SSK rules that it is preferable to light where they will sleep, but says that lighting where they will eat is justifiable as well:

שמירת שבת כהלכתה (מהדורה תשלט) פרק מה סעיף ח

מי שבא עם אשתו לבית ההורים לאכול שם סעודת ליל שבת, המנהג הוא שהאישה מדליקה נרות שבת בברכה בחדר האוכל של בית ההורים. ומכל מקום, אם לאחר הסעודה חוזרים לביתם לישון שם, עדיף שתדליק בביתה בברכה לפני צאתה מביתה, ויהיו הנרות גדולים, שידלקו עד שובם לשם אחרי גמר הסעודה, או שישאר אחד מהם בבית עד סמוך ללילה כדי ליהנות מאור הנרות

The GRSZ notes the importance of keeping the candles on until they return home. Later Poskim encourage turning the electric lights on right after the Shabbat candles, that way the bracha refers to both, and there is little or no concern that those will go out before they return home:

פסקי תשובות (מהדורה תשע"א) סימן רס"ג אות כח

בזמננו מהנכון שידליקו את אור החשמל תיכף ומיד סמוך להדלקת הנרות בברכה גם על אור החשמל, וגם ירוויחו בזה שאפילו הנרות כבר יכבו כשבאים לשם, אלא אור החשמל דולק, שוב אין זה בגדר ברכה לבטלה

Lighting at others' houses

The prevalent *minhag* is that the wife lights the Shabbat candles. Early sources can give us some insight into the reason this came about:

מדרש תנחומא (בובר) פרשת נח סימן א

מצות הנר, לפי שהיה אדם נרו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר "נר ה' נשמת אדם" (משלי כ כז), ובאתה חוה וכבתה אותו, אמר הקדוש ברוך הוא ינתן לה מצות הנר, כדי שיתכפר לה על הנר שכבתה, לכך נצטוו הנשים על מצות הנר בשבת, אמר הקדוש ברוך הוא אם הייתם זהירים בנר שבת, אף אני מאיר לכם, שנאמר והיה לך ה' לאור עולם

The Midrash says that lighting the Shabbat candles is part of amending for Chava's sin. The Rambam says that women are generally the ones who run the household, so naturally lighting the home would become a woman's role:

רמב"ם הלכות שבת פרק ה הלכה ג

ונשים מצוות על דבר זה יותר מן האנשים לפי שהן מצויות בבתיים והן העסוקות במלאכת הבית

So far we assumed that the family are all together. What happens if the family is not together?

A person spending Shabbat separately from his family

ספר תשב"ץ קטן (לתלמיד המהר"ם מרוטנברג) סימן ו

אותם הבחורים ההולכים ללמוד ממקום למקום שלא אצל נשותיהם שצריכים להדליק בערב שבת נר ולברך עליו. משום דהדלקת נר בשבת חובה משום שלום בית. פירוש שלא ישל בעץ או באבן או בשום דבר. אבל מי שהוא אצל אשתו בעיר אינו צריך להדליק בחדרו מפני שאשתו מדלקת בשבילו

The Maharam's disciple points out that part of the reason we light Shabbat candles is to avoid stumbling etc. This is a need everyone has, wherever they may be. So if someone is spending Shabbat separately from his family, his wife\mother's lighting does not help him. He needs to light where he is, to have light he can use there.

The Mordechai cites a different Ashkenazic *minhag*.

מרדכי מסכת שבת הגהות מרדכי פרק במה מדליקין רמז תנו

משתתפינא בפריטי כתב ראבי"ה דהוא הדין לכל נר מצוה נר שבת נר יום טוב

The Gemara (Shabbat 23b) says that when one spends the night at others on Chanukah, he should give a penny to the host, thus partaking in the candles. The Raavyah says that this should be done with Shabbat candles as well!

Shulchan Aruch cites both customs:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רסג

סעיף ו

בחורים ההולכים ללמוד חוץ לביתם, צריכים להדליק נר שבת בחדרם ולברך עליו, אבל מי שהוא אצל אשתו אין צריך להדליק בחדרו ולברך עליו, לפי שאשתו מברכת בשבילו.

סעיף ז

אורח שאין לו חדר מיוחד וגם אין מדליקין עליו בביתו, צריך להשתתף בפרוטה.

The Shulchan Aruch gives two caveats to the Raavyah's ruling:

1. If no one is lighting for him at his home. By lighting at home, his mitzvah of *kevod* Shabbat is fulfilled (and *oneg* Shabbat is fulfilled where he is, as long as someone lights candles there, without the extra penny).
2. He doesn't have a separate room. If he has a separate room he must make sure that room is lit sufficiently to enjoy Shabbat and not stumble over objects.

Lighting that is strictly intended to save from stumbling

A person is away from home, and lighting in his own room there for the purpose of simple vision and avoiding bumping into things. Does that justify reciting a bracha?

One can argue that this would depend on the machloket between the Aruch Ha'Shulchan and the Beit Ha'Levi. According to Aruch Ha'Shulchan, this is a fulfillment of *oneg* Shabbat, which may justify the bracha.. According to Beit Ha'Levi there is no specific category that is being fulfilled, and therefore might not justify such a recitation.

The Chay Adam says that one should make the bracha in this case:

חיי אדם חלק ב-ג (הלכות שבת ומועדים) כלל ה סעיף י

צריך להדליק בכל החדרים שמשמש שם, דנר שבת הוא משום שלום בית, שלא יכשל בעץ ואבן. ומי שהוא אצל אשתו, כיון שהיא מברכת על הנרות בחדר אחד, אין צריך לברך על הדלקת שאר חדרים. אבל אם האיש בדרך, וכן בחורים הלומדין ויש להם חדר, צריכין להדליק ולברך

Whereas Rav Yaakov of Lisa (famously the author of *מפסת*, the great *פלוגתא* of בר פלוגתא) says that they should not:

סידור דרך החיים (להר"י מליסא) דיני הדלקת נר וקבלת שבת סעיף יד

בחורים ההולכים ללמוד חוץ לביתם ויש להם חדר מיוחד ללון שם ואוכלים בבית אחר צריכים להדליק נר בחדרם ולברך עליו, שגם בזה יש שלום בית ... אבל מי שיש לו אישה, ומדלקת עליו בביתו – מדליק בחדר המיוחד לו, ואינו מברך, שאשתו מברכת בשבילו

Mishna Berurah rules like the Chaye Adam:

משנה ברורה סימן רסג ס"ק כח

היינו שיש להם נשים אלא שהולכין חוץ לביתם ואף שאשתו מדלקת בביתו אינו נפטר בברכת אשתו כיון שיש לו חדר מיוחד במקום שמתארח שם וכ"ש אם אינו נשוי דמחויב להדליק

Though many Poskim say this ruling is only applicable if there truly is no light in their rooms. Nowadays that our primary source of light is from the electric lighting, the Chaye Adam and Mishna Berurah would agree that it is harder to justify reciting a bracha in these cases:

שו"ת דברי יציב חלק אורח חיים סימן קיט אות ו

במקום שישנים שם, שההדלקה רק משום שלום בית שלא יכשלו, אם כן כשיש אורה הרבה מאור האלעקטרי שמה, תו לא שייך מצוה כשמוסיף הנר, וכנ"ל שבכי האי גוונא אמרינן לכולי עלמא שאינו מברך על תוספת אורה

שמירת שבת כהלכתה (מהדורה תשלט) פרק מה סעיף ג

אישה המדליקה נרות שבת מוציאה בהדלקתה גם את בני הבית הקבועים שאינם נמצאים בבית בשבת זו, כגון כאשר הבעל נמצא בעיר אחרת, בשירות צבאי או בבית החולים. ואם בני הבית האלה, שאינם נמצאים בשבת זו בבית, אוכלים במקום שמדליקים בו נרות שבת, וגם יש אור בחדר בו הם לנים, אפילו אם האור בא לחדרם רק מן הפרוזדור או מן הרחוב, הרי הם פטורים לגמרי מהדלקת נרות ... אך אם הם אוכלים או לנים לבד בחדרם ואין שם כל אור, הרי הם חייבים בהדלקת נרות בברכה. וגם כאשר הם מוזמנים לאכול בבית שבו מדליקים נרות שבת בחדר האוכל, אבל אחרי האוכל הם חוזרים לחדרם לישון שם, והוא חשך, דהיינו שאין בו כל אור, לא מן הפרוזדור ולא מן הרחוב – חייבים הם בהדלקת נרות בברכה, וידליקו נרות גדולים שידלקו עד בואם לחדרם. אמנם ודאי שאם קיים חשך כלשהו של דליקה בהשארת נרות דולקים ללא השגחה – מוטב שלא ידליקו נרות בחדרים אלה, ולמצווה ייחשב להם

Once again: since Shabbat candles are being lit at home, *kevod* Shabbat has been fulfilled. To justify making a bracha, or even being obligated to light, there needs to be a practical need of the extra lighting, something that is often not relevant nowadays.

Men spending Shabbat together out of the house

פרי מגדים אשל אברהם על שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רסג סעיף ו

בירידים שכמה אורחים בחדר אחד, אחד מדליק ומברך ואחרים עונים אמן. אבל כשהם אצל בעל הבית אינם צריכים, דנשים מדליקין בביתם

Pri Megadim rules that men who are away together on business, and have taken their own room for that purpose, should have one person light and the rest only answer the bracha. Mishna Berurah concurs.

This applies to guys who go to Yeshivah and girls in Midrasha, to men in Miluim (reserve units), students on a college campus, etc:

שמירת שבת כהלכתה (מהדורה תשלט) פרק מה סעיף יא

בחורים הגרים בישיבה, או בנות הגרות בפנימיה של מוסד, הרי מכיוון שזהו מקום מגוריהם הקבוע – חייבים הם בהדלקת נרות שבת, ודינם כמשפחה אחת גדולה. על כן ידליק אחד מהם נרות בחדר האוכל, וכולם יוצאים ידי חובה ... וטוב שאחד מבני הישיבה או מבנות הפנימיה ידליק את כל הנרות כולם ויברך עם ההדלקה במקום האחרון ...

ואולם, הגם שמדליקים נרות בחדר האוכל ... צריך שיהיה נר דלוק בכל החדרים שמשתמשים בהם בליל שבת, כגון חדרי השינה, ולפחות צריך שיהא האור שבפרוזדור מאיר לתוך החדרים, ויהא מאיר שם עד שהולכים לישון .... וטוב שלא יברכו על הדלקה זו, אלא יסמכו על הברכה שבירך המדליק על הנרות שבחדר האוכל *ואמנם ודאי שאם קיים חשש כלשהו בחדרי הפנימיות – מוטב שלא (ואף אסור) ידליקו נרות בחדרים אלה, ולמצווה ייחשב להם

רבנות –
סעיפים ב, ג, ו-ט סימן רס"ג

Summary

Reasons behind the Mitzvah of candle lighting

1. **Oneg Shabbat:** In the Tanchuma it says that candle lighting is part of *oneg* Shabbat. Tosafot mirror this, saying that the Shabbat seuda must have light (and further elaborated in the Shiblei Ha'Leket). This seems to fit the third reason cited in the Midrash.
2. **Kevod Shabbat:** Rashi says that candles must be lit at the *seuda* to achieve *kevod* Shabbat.
3. **Shalom:** The Midrash adds the reason of *Shlom bait*. Rava says that due to this reason, it is more important to have Shabbat candles than Chanukah candles or wine for Kiddush. Rabbi abahu connects lack of Shabbat candles with the lamentations of Eicha that reference lack of shalom. Rashi explains that lack of light causes stumbling, resulting in lack of shalom. It is unclear whether this is the same concept of *shlom bait* referenced earlier.
4. The Misdrash says that if the need of light may arise later on, this may cause subsequent חילול שבת.

The Rambam: in chapter 5 the Rambam writes that lighting is part of *oneg* Shabbat. In chapter 30 he writes that it is part of *kevod* Shabbat.

Aruch Ha'Shulchan explains that in chapter 30 the Rambam discusses *kevod* Shabbat. He mentions lighting candles along with setting the table, connecting the *kevod* Shabbat aspect of the Shabbat candles to having light at the seuda (as Rashi had). In chapter 5 he discusses *oneg* Shababt more broadly, relating to having light in general, to avoid stumbling and maintaining *shlom bait*.

Beit Ha'levi explains that the act of lighting the candles is a way of honoring Shabbat, thus relating the lighting to *kevod* Shabbat discussed in chapter 30. Chapter 5 relates to the actual seuda, in which there needs to be light (but does not refer to the act of lighting, but to the outcome).

Nafka minot of these reasons:

1. Electric lighting:

Rav Shternbuch says that the practically, there is no need to add candles in our well-lit homes. Therefore there is no need to light candles for *oneg* Shabbat and *shlom bait*. We still need to light, with a bracha, to honor Shabbat.

Mishne Halachot says that it is preferable to have kavana that the bracha will refer to the electric lighting as well.

SSK said that the opposite is preferable – that the electric lighting be off, that way the candles become necessary when they are lit.

2. Family away from home

Families away from their homes together: Maharil wrote that they can all light. Ohr Zarua was skeptical. Shulchan Aruch said that it is preferable to not recite a bracha. Rema says that the *minhag* is to recite the bracha.

Presumably the Maharil was talking about a world of poor lighting, and every candle really made a difference. Can we follow his ruling in our world?

Rav Wozner said that we may, since these families are all away from home, they all have the same obligation to light. So the bracha can be said by any or all of them.

SSK quotes GRSZ who says that refraining from lighting will be upsetting to the wives, so it is permissible as part of their *oneg* Shabbat. But if they have a private room lighting there is preferable.

3. Eating out and then returning home

Rivevot Ephraim initially says that lighting where they sleep is preferable, since the proprietors will light in their own house. At the end of the responsa he says that they may light where they eat, similar to the previous Rema.

It seems that this makes sense according to GRSZ's explanation, justifying making a bracha for the *oneg* of lighting. According to Rav Wozner, who based the Rema on the participant's equal obligation, that may not be applies in this case.

SSk says that lighting at home is preferable, emphasizing the importance of making sure that the candles remain lit until the family return. If the bracha refers to the electric lights as well, this should not be difficult.

4. An individual separate from his family

Tashbetz says that students who spend Shabbat away from their family should light with a bracha, since they also need to enjoy the light. Raavya raised the option of giving the proprietor a penny (as is the custom on Chanukah). Shulchan Aruch said that either is optional, but the Raavya should only be followed under the following conditions: 1. No one is lighting for him at home. 2. He does not have a private room, that would require its own lighting.

Should he make a bracha if he lights in a private room: Chaye Adam and Mishnah Berurah rule that he should. Derech Ha'Chaim and Rav Wozner say not.

Divrei Yatziv and SSK say that nowadays the matter is moot, since we have electric lighting, normally the private room doesn't need candles either.

5. Men spending Shabbat together, separately from their families

Pri Megadim said that men on business together should have one person make a bracha and the rest only answer "amen". SSK says the same applies to Yeshivah boys, Midrasha girls, students, etc.

This unit opened the issue of candle lighting. Next unit will discuss lighting electric lights and whether the act of lighting is the Mitzvah, or the need to have light.